

سرامند اقتصاد

شنبه ۲ خرداد ۱۳۹۹ — شماره ۷۷۷

گزارش

دولت فعلی چند سد

و در کدام استان‌ها ساخت؟

نکته:از ابتدای فعالیت دولت تدبیر و امید اقتصاد ۴۰ سد در ۱۸ استان کشور ساخته شده است.ماجرای سدسازی در ایران از سال‌های پایانی دهه ۲۰ آغاز شد و تاکنون ۱۷۲ سد ملی در سطح ایران به بهره‌برداری رسیده و قرار شده که تا سال ۱۴۰۰ این تعداد به ۲۱۴ سد افزایش یابد. به گزارش اقتصادسراآمد، این در حالی است که در گذشته روند سدسازی بسیار کند بود؛ به‌گونه‌ای که در دولت‌های اول و دوم تنها یک سد، در دولت سوم سه سد و در دولت پنجم نیز دو سد به بهره‌برداری رسید اما از دولت ششم و هفتم می‌توان به‌عنوان دولت‌های میانه‌رو در سدسازی یاد کرد؛ چراکه در هر کدام از آن‌ها ۱۳ سد به بهره‌برداری رسید.

در این بین پس از دولت ششم، کشور با حجم وسیع سدسازی روبه‌رو بود؛ به‌طوری که تنها در دولت هشتم ۳۵ سد به مدار بهره‌برداری وارد شد. در ادامه این روند، در دولت بعد یعنی دولت نهم، از اول مهرماه سال ۱۳۸۴ تا پایان شهریور سال ۱۳۸۸ بالغ بر ۱۸ سد به‌بهربرداری رسید اما قله سدسازی در دولت دهم و با تعداد ۳۹ سد قرار داشت. پس از آن، دولت تدبیر و امید، به‌طور جدی در بحث سدسازی مورد انتقاد قرار گرفت.

با این وجود در این دولت ۴۰ سد افتتاح و هفت سد نیز آبگیری شد. که استان کرمانشاه با هفت سد با حجم مخزن ۵۳۰ میلیون متر مکعب بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است، همچنین در استان آذربایجان شرقی یک سد با حجم ۴۹ میلیون متر مکعب، استان آذربایجان غربی سه سد با حجم ۴۷۱ میلیون متر مکعب، استان اردبیل سه سد با حجم ۸۸ میلیون متر مکعب، استان اصفهان یک سد با حجم ۲۰۷ میلیون متر مکعب، استان اصفهان یک سد با حجم ۲۰۷ میلیون متر مکعب، ایلام سه سد با حجم ۲۸۸۳ میلیون متر مکعب، استان چهار محال و بختیاری یک سد با حجم ۲۷ میلیون متر مکعب، استان خراسان جنوبی، خراسان رضوی و خراسان شمالی به ترتیب، یک سد با حجم ۹ میلیون متر مکعب، سه سد با حجم ۸۲ میلیون متر مکعب و دو سد با حجم ۲۶ میلیون متر مکعب افتتاح شد.

همچنین در این سال‌ها در استان‌های خوزستان یک سد با حجم هفت میلیون متر مکعب، سیستان و بلوچستان یک سد با حجم ۶۷ میلیون متر مکعب، فارس دو سد با حجم ۱۴۴ میلیون متر مکعب، گیلان یک سد با حجم ۱۰۵ میلیون متر مکعب، لرستان چهار سد با حجم ۴۱۸ میلیون متر مکعب، هرمزگان یک سد با حجم ۶۱ میلیون متر مکعب، همدان دو سد با حجم ۱۴ میلیون متر مکعب و کردستان سه سد با حجم ۹۴ میلیون متر مکعب افتتاح شد.

علاوه بر این هفت سد چراغ‌ویس، کلکان، گلورد نکا، کرم‌آباد، نم‌رود و تازه‌کند (قباله یا سمبور جای) با حجم مخزن ۵۱۸ میلیون متر مکعب و آب قابل تنظیم سالانه ۴۴۸ میلیون متر مکعب در این دوره فقط آبگیری شده‌است.

در این راستا رضا درکمانیان، وزیر نیرو در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه وضع سدسازی در کشور با وجود انتقادات سال‌های گذشته به موضوع سدسازی چگونه است؟ به ایسنا گفت: بیش از ۴۷ هزار سد بزرگ در دنیا وجود دارد که نیمی از آن در چین است و بخش قابل توجهی در نیمه دوم قرن بیستم ساخته شده است و کشورهای معدودی هستند که سدسازی هایشان را در قرن ۲۱ آغاز کرده‌اند.

وی با بیان اینکه ما ته جدول هستیم که در سال‌ها جنگ تحمیلی، ساخت و ساز سد را محدود کرده بودیم، گفت: در سال ۱۳۵۷ تعداد ۱۹ سد ملی ساخته شد. آن زمان وقتی وارد عرصه سدسازی شدیم سراغ سدهای بزرگ رفتیم که با یک سد حجم زیادی از آب را جمع‌آوری کند.در موضوع شبکه‌ها نیز پس از ساخت سد شاهد ساخت شبکه‌های اصلی خواهیم بود.

برای روان آب‌هایی که وارد دریای عمان و خلیج فارس می‌شوند، به گفته مرادی از قدیم برنامه‌هایی داشته‌ایم، اما باید سدهای دیگری ساخته شود تا کلیه روان آب‌هایی که از منطقه سیستان و بلوچستان و هرمزگان خارج می‌شود را کنترل کند. سدها برای اهداف مختلفی از جمله ذخیره و تأمین آب، تولید برق، اهداف تفریحی و کنترل سیلاب ساخته می‌شوند و در طول تاریخ یکی از نمادهای توسعه جوامع بوده است که برخی تنها با هدف کنترل سیلاب ساخته شده‌اند. حتی سدهایی که با اهدافی غیر از کنترل سیلاب ساخته می‌شوند، می‌توانند در مدیریت سیلاب با دوره بازگشت‌های کوچک هم مفید باشند.

پیشنازی ایران در تولید گاز در پارس جنوبی

وزیر نفت گفت: ایران در برداشت روزانه گاز از میدان مشترک پارس جنوبی از قطر جلوتر است.به گزارش اقتصادسراآمد، بیژن زنگنه درباره این موضوع که پایان بخش دریایی پارس جنوبی به چه معناست، اظهار کرد: بدان معناست که تمام سکوهای این میدان مشترک گازی نصب و تمام خطوطی که گاز را از دریا و سکوها به خشکی می‌آورند، عملیاتی شده است.وی با بیان اینکه با تکمیل ۲۷ فاز متعارف پارس جنوبی نزدیک ۸۰۰ میلیون مترمکعب گاز ترش از این میدان قابل برداشت است، افزود: این گاز پس از ارسال به پالایشگاه و شیرین‌سازی به شبکه سراسری تزریق می‌شود و همچنین بخشی از آن به عنوان خوراک پتروشیمی استفاده می‌شود.وزیر نفت درباره مقدار برداشت ایران و قطر از این میدان مشترک هم اظهار کرد: ایران هم‌اکنون روزانه ۷۰۰ میلیون مترمکعب گاز از این میدان مشترک برداشت می‌کند که تا پایان سال ۵۰ میلیون مترمکعب به این مقدار افزوده می‌شود.

کند و کاو «اقتصادسراآمد» از روند رشد در بازار طلای سیاه

نفت جان گرفت

نفت هم بالا رفته‌اند. قیمت نفت اکنون ۸۰ درصد بالاتر از سطح قیمت اواسط آوریل است و تحلیلگران به کاهش تولید گروه اوپک پلاس به همراه محدودیت عرضه حدود چهار میلیون بشکه در روز در آمریکای شمالی که تسهیل تدریجی محدودیت‌های ظرفیت، به بازار را در ماه‌های آینده با کمبود عرضه مواجه خواهد ساخت، به عنوان دلیل این بهبود اشاره می‌کنند. گروه اوپک پلاس با کاهش عظیمی که در تولید نفت آمریکای شمالی به دلیل غیراقتصادی شدن تولید در شرایط قیمتهای اندک روی داد، موفق شده‌است انتظارات بازار را به سمت کمبود عرضه در ماه آینده تغییر دهد. اوپک که در راس آن عربستان سعودی به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این گروه قرار دارد، هر زمانی که انگیزه قوی برای بالا بردن قیمت نفت داشته‌اند، عرضه به بازار را به شدت محدود کرده‌اند

قیمتهای نفت از زمان آغاز توافق جدید گروه اوپک پلاس روند افزایشی پیدا کرده است. بخشی از گریدهای نفتی که تا چند هفته پیش پایینتر از شاخصهای قیمت بازار جهانی معامله می‌شدند، اکنون نرخ بالاتری نسبت به این شاخصها پیدا کنند. تغییرات مذکور به معنای آن است که فروشندگان پول بیشتری برای نفت خود می‌گیرند اما قیمتهای بالاتر ممکن است باعث نشود تولید کنندگان به افزایش

سرعت تولید ترغیب شوند و حاشیه سودی که پالایشگاهها از پالایش نفت بدست می‌آورند به سرعت از بین برود. به گزارش اقتصادسراآمد، به نظر می‌رسد گروه اوپک پلاس مصمم است از اشباع عرضه در بازارهای جهانی نفت که در نتیجه جنگ قیمت تولید کنندگان بزرگ این گروه و سقوط تقاضا بر اثر شسوع پاندمی ویروس کرونا روی داد و باعث ریزش قیمتها شد، بکاهد.

اما اکنون فضای بازار مثبت‌تر شده و قیمتهای

رشد جهانی انرژی بادی و خورشیدی مقهور کرونا

سازمان بین‌المللی انرژی (IEA) طبق گزارش خود، انرژی بادی و خورشیدی در سال ۲۰۲۰ به دلیل بحران شیوع ویروس کرونا کمتر از برآورد قبلی خواهد بود.
انسان بین‌المللی انرژی اکنون انتظار دارد مجموع ظرفیت نیروی بادی و خورشیدی جهانی ۱۴۳ گیگاوات در سال ۲۰۲۰ رشد کند که ۲۶ گیگاوات کمتر از میزان برآورد شده در گزارش اکتبر این سازمان است و برآورد رشد ظرفیت تقریباً ۱۶ گیگاوات برای خورشیدی و ۱۰ گیگاوات برای بادی کمتر است.

طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، بحران بیماری کووید ۱۹ به رشد ظرفیت نیروی تجدیدپذیر جهانی لطمه زده اما آن را متوقف نکرده است.

پتانسیل رشد تجدیدپذیرها در اروپا مشمول بزرگترین بازبینی قرار گرفته‌اند و رشد آنها اکنون ۲۲ گیگاوات در مقایسه با ۳۵ گیگاوات در اکتبر پیش‌بینی می‌شود. جیل دیکسون، مدیرعامل شرکت "ویند یوروپ" هفته گذشته در مصاحبه با پایگاه خبری "اس اند پی پلاتس" اظهار کرده بود که انتظار دارد امسال ۱۲ گیگاوات ظرفیت بادی جدید اضافه شود که حدود ۳۰ درصد پایین‌تر از پیش‌بینی پیش از بحران ویروس کرونا است.

آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی کرده است که در سال آینده رشد نیروی تجدیدپذیر به سطحی که در سال ۲۰۱۹ رسیده بود، بهبود پیدا خواهد کرد.

اما با وجود این بهبود پیش‌بینی شده، مجموع رشد سالهای ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ حدود ۱۰ درصد کمتر از میزانی خواهد بود که آژانس بین‌المللی انرژی پیش از شیوع ویروس کرونا پیش‌بینی کرده بود زیرا همه بازارها بجز آمریکا تحت تأثیر این بحران قرار گرفته‌اند و تنها در آمریکا سرمایه‌گذاران برای تکمیل پروژه‌ها پیش از اتمام مشوقهای مالیاتی شتافته‌اند. فاتح بیسرو، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اظهار کرد: انعطاف‌پذیری نیروی تجدیدپذیر در برابر تأثیر بحران کووید ۱۹ خبر خوبی است اما نمی‌توان به شکل قطعی مطمئن بود.

"اس اند پی گلوبال پلاتس آنالیتیکس" دورنمای رشد انرژی خورشیدی و بادی جهانی را از برآوردی که در فوریه داشت به میزان ۱۲ گیگاوات کاهش داده و اکنون حدود ۱۶۰ گیگاوات برآورد می‌کند.

احتمال فروش و افزایش قیمت بنزین به بخش خصوصی در ونزوئلا

مادورو، رئیس‌جمهور ونزوئلا، شرکت نفتی دولتی PDVSA به شرکت‌های خصوصی اجازه خواهد داد سوخت وارد و توزیع کنند و به این طریق از تحریم‌های آمریکا که نهادهای دولتی را هدف گرفته است، اجتناب خواهد کرد. این اقدام با افزایش قیمت‌ها همراه خواهد بود.

در این بین، انتظار می‌رود نفتکش‌های ایرانی حامل میلیون‌ها بشکه بنزین تا پایان هفته جاری به ونزوئلا برسند. وزارت خارجه ایران اعلام کرده که هرگونه اقدام آمریکا برای متوقف کردن این نفتکش‌ها با واکنش سریع و قاطع روبرو خواهد شد. خوان گوایدو، رهبر مخالفان دولت ونزوئلا هشدار داده که به این نفتکش‌ها نباید اجازه داده شود لنکر بیاندازند. تکنسینهای ایرانی در پالایشگاه‌های کاردون و آموی سرگرم تعمیر تاسیسات هستند. در آوریل بیش از ده‌هزار پراوز از تهران انجام گرفت و متخصصان به همراه مواد و قطعات برای مجتمع پالایشگاهی پاراگوانا به این کشور وارد شدند.

اصلاح سیستم توزیع بنزین ونزوئلا به معنای پایان یافتن کنترل قیمتهاست که باعث شده بود مردم ونزوئلا تقریباً مجانی باک خودرویشان را پر کنند. همچنین چنین اقدامی به معنای تغییر شدید فرهنگ ملی و کاهش اختیارات دولت بر دارایی مرکزی این کشور است. شرکت PDVSA هم میلیونها دلاری که در پارانه‌ها از دست داده است، جبران خواهد کرد. اما چنین اقدامی بدون ریسک سیاسی نخواهد بود. مردم ونزوئلا بنزین مجانی را حق طبیعی خود می‌دانند و زمانی که قیمتها در سال ۱۹۸۹ افزایش داده شدند، کاراکاس صحنه شورشهای خشونت‌آمیز شد.

مردم ونزوئلا قرنطینه فعلی را که با هدف مقابله با شیوع ویروس کرونا اعمال شده است، پذیرفته‌اند اما ویروس کرونا قربانیان اندکی در ونزوئلا داشته و هدف اصلی این قرنطینه، نگه داشتن مردم در خانه در شرایط کمبود بنزین بوده است. با کاهش محدودیت‌های قرنطینه و آزرگیری رفت و آمدها، بحران کمبود سوخت دوباره خود را نشان می‌دهد و مخالفان که با حمایت آمریکا در تلاش برای سرنگونی دولت مادورو هستند، ناچار خواهند بود با احتیاط به چنین طرح‌وی واکنش نشان دهند.

کمبود به خصوص در مناطق روستایی ونزوئلا چندین سال است که وجود دارد و ناشی از سوء مدیریت شرکت PDVSA است. این بحران اکنون به کاراکاس رسیده و ارتش حفاظت جایگاههای سوخت را برعهده گرفته است و تنها پرسنل منتخب می‌توانند سهمیه بنزین را که برای هر خودرو ۲۰ لیتر تعیین شده است، دریافت کنند. مردم ونزوئلا که سابق بر این ارزان‌ترین بنزین دنیا را داشتند، اکنون در بازار سیاه برای هر لیتر بنزین چهار دلار پرداخت می‌کنند.

انرژی

ممنوعیت ترانزیت فرآورده‌های نفتی تا پایان سال ۹۹

ترانزیت برخی فرآورده‌های نفتی به کشورهای همسایه ممنوع اعلام شد. به گزارش اقتصادسراآمد، هیئت دولت در جلسه ۲۸ اردیبهشت ماه خود به استناد ماده ۱۲۵ قانون امور گمرکی ترانزیت بنزین، گازوئیل و هیدروکربورهای مشابه از ایران به کشورهای همسایه را تا پایان سال جاری ممنوع اعلام کرد. محموله‌های موجود در بنادر و گمرکات جنوبی نیز مشمول این تصویب‌نامه می‌باشند.

افزایش واردات نفت چین در ۲۰۲۰

بزرگ‌ترین واردکننده نفت دنیا دو درصد واردات خود را در ۲۰۲۰ به خاطر قیمت پایین نفت افزایش می‌دهد.به گزارش اقتصادسراآمد، علیرغم تقاضای پایین نفت دربحبوحه شیوع ویروس کرونا در چین، بزرگ‌ترین واردکننده نفت دنیا دو درصد واردات خود را در ۲۰۲۰ به خاطر قیمت پایین نفت افزایش می‌دهد. شرکت ملی نفت چین اعلام کرد مصرف نفت خام این کشور بین ۱ تا ۲ درصد در سال جاری میلادی افزایش می‌یابد. ولی انتظار می‌رود تقاضا برای محصولات پالایشی در چین اولین کاهش را طی دو دهه گذشته ثبت کند و پیش‌بینی می‌شود ۵ درصد نسبت به سال گذشته پایین‌باید. تقاضا برای گاز طبیعی هم رو به افزایش است ولی با کمترین سرعت طی ۲۰ سال گذشته. رشد کند تقاضا برای گاز طبیعی مایع در چین چالش دیگری دربحبوحه عرضه بیش از حد آن به بازار و سقوط تقاضا به خاطر همه‌گیری ویروس کروناست.

ضربه کرونا به کشور نفتخیز آسیای مرکزی

تولید نفت قزاقستان به کمتر از ۱.۷ میلیون بشکه در روز نفت و میعانات گازی رسیده است. به گزارش اقتصادسراآمد، شرکت تحلیل داده‌های نفتی اوپل ایکس با اشاره به افزایش موارد ابتلا به ویروس کرونا در میان کارگران میدان نفتی تنگیز قزاقستان اعلام کرد تولید نفت این کشور به کمتر از ۱.۷ میلیون بشکه در روز نفت و میعانات گازی رسیده است. میدان نفتی تنگیز یکی از بزرگ‌ترین میدان‌های نفتی قزاقستان است و به‌طور معمول روزانه ۶۰۰ هزار بشکه در روز تولید دارد.قزاقستان یکی از اعضای ائتلاف اوپک پلاس است و توافق کرده ۴۰۰ هزار بشکه در روز تولید خود را پایین‌بیاورد تا در کنار سایر تولیدکنندگان نفت دنیا به افزایش قیمت نفت کمک کند. قیمت جهانی نفت به خاطر عرضه بیش از حد آن در بحبوحه سقوط تقاضا کاهش قابل توجهی داشته است. بیشتر کاهش تولید نفت این کشور آسیای میانه مربوط به میدان نفتی تنگیز و میدان دریایی کاشگان در دریای خزر می‌شود.

سهم ۱.۸ درصدی یارانه بنزین از تولید ناخالص داخلی

آمارهای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نشان می‌دهد که ۱۳ درصد از تولید ناخالص داخلی صرف پرداخت یارانه انرژی به فرآورده‌های نفتی شده که در این میان سهم بنزین از این یارانه، ۱.۸ درصد است.به گزارش اقتصادسراآمد، سال گذشته سخنگوی دولت زبان به شکایت از پرداخت یارانه انرژی گشود و گفت ایران با پرداخت ۶۹میلیارد دلار یارانه انرژی، رتبه اول پرداخت یارانه انرژی در جهان را دارد.علی‌ربیبی تأکید کرد که از این میزان، ۲۶۶ میلیارد دلار به یارانه فرآورده‌های نفتی اختصاص داشته و گاز طبیعی با ۲۶ میلیارد دلار و سپس برق با ۱۶۶ میلیارد دلار یارانه، در رده‌های بعدی قرار دارند.پیش از این نیز البته آمارهای مختلفی از پرداخت یارانه انرژی در ایران به گوش می‌رسید.ایران از جمله کشورهایی است که بیشترین یارانه را پرداخت می‌کند که شامل یارانه‌های مختلف از یارانه نان گرفته تا یارانه انرژی می‌شود.

سهمیه بنزین خرداد واریز شد

سهمیه بنزین این ماه خودروها و موتورسیکلت‌ها به کارت‌های سوخت شخصی واریز شد. به گزارش اقتصادسراآمد به نقل از صدا و سیما، سخنگوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی گفت: مطابق ماه‌های گذشته میزان سهمیه ماهیانه برای خودروهای شخصی بنزین‌سوز ۶لیتر، دوگانه‌سوز ۳۰لیتر و موتورسیکلت‌ها ۲۵ لیتر است.فاطمه کاهي افزود: همچنین سهمیه سوخت خودروهای عمومی و خدماتی مطابق جدول سهمیه طرح مدیریت مصرف سوخت واریز شد.وی درباره امکان افزایش مدت زمان ذخیره سوخت هم گفت: سقف ذخیره سهمیه بنزین در کارت‌های هوشمند سوخت برای خودروهای شخصی و موتورسیکلت از ۶ ماه به ۹ ماه افزایش یافته است.کاهی، افزود: از ابتدای طرح سهمیه‌بندی بنزین در آبان ماه ۹۸ امکان ذخیره بنزین در کارت‌های هوشمند سوخت مالکان خودروهای شخصی و موتورسیکلت به مدت ۶ ماه تعیین شده بود که بر این اساس سه ماه دیگر افزایش و در مجموع به ۹ ماه تغییر یافت؛ بنابراین امکان ذخیره سازی سوخت تا سقف ۵۴۰ لیتر وجود دارد.

تالاب هامون و چابنیمه‌ها در بهترین وضعیت آبی

مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: با اقدام‌های وزارت نیرو، حمایت‌های سازمان برنامه و بودجه و استاندارد سیستان و بلوچستان، تالاب هامون و سدهای چاه نیمه‌های این استان در یکی از بهترین وضعیت‌های آبی خود قرار دارد و کشاورزان منطقه کشت امسال خود را با خیال آسوده انجام خواهند داد. به گزارش اقتصادسراآمد، محمد حاج‌رسولی‌ها اظهار داشت: استان سیستان و بلوچستان با بارش چند هزار ساله در فرهنگ و تاریخ این سرزمین حدود ۱۴۰۰ کیلومتر مرز آبی و خاکی دارد و با بارندگی ۱۰۰ میلی‌متر که کمتر از نیمی از بارندگی کشور است یکی از خشک‌ترین استان‌های کشور محسوب می‌شود.وی ادامه داد: این استان در محدوده یک آب‌حوضه مشترک استقرار یافته که شرایط جغرافیایی و اقلیمی حاکم بر آن ویژه است. وجود تالاب بین‌المللی هامون با وسعت ۵ هزار کیلومتر مربع و حجم بیش از ۱۰ میلیارد متر مکعب به‌عنوان بزرگ‌ترین پهنه تالابی کشور یکی از دیگر ویژگی‌های منطقه است که اهمیت مقوله آب بر روند توسعه این استان را دو چندان کرده است.